

Izhaja vsak torek, četrtek in soboto. — Cene: Za celo leto 80 K, za pol leta 40 kron, za četrt leta 20 K, za 1 mesec 7 kron. Posamezna številka stane 1 krono.

Na pismene naročbe brez pošiljave denarja se ne moremo ozirati. Naročniki naj pošiljajo naročnino po poštni nakaznici. Reklamacije glede lista so poštne proste. Ne-frankirani dopisi se ne sprejemajo. Na dopise brez podpisa se ne ozira.

IZDAJA IN TISKA ZVEZNA TISKARNA V CELJU.

ODGOVORNI UREDNIK VEKOSLAV SPINDLER.

NOVA DOBA

Uredništvo in upravnništvo se nahaja v Zvezni tiskarni v Celju, Strossmayerjeva ulica št. 3. Oglasi se računajo po porabljenem prostoru in sicer: za navadne oglase po 80 v od 1 mm, za poslana, nanašanja občnih zborov, naznanila o smrti, zahvale itd. K 1-20 od 1 mm, za reklamne novice med tekstom 5 K od vrste, Mali oglasi (največ 4 vrste) 10 K. Pri večkratnih objavah popust. Rokopisi se ne vračajo. Telefon št. 65.

Albanski prvak Esad-paša — v Parizu umorjen.

Pariz, 13. jun. Albanski dljak je z dvema revolverskima strelj ubil voditelja albanskega odposlanstva Esad-pašo.

Pariz, 13. jun. O atentatu na Esad-pašo poročajo: Voditelj albanske delegacije je pravkar zapustil svoj hotel, ko je skočil proti njemu mlad mož in nanj dvakrat ustrelil. Esad-paša se je zgrudil. Prenesli so ga takoj v hotel, kjer je iz-

dihnil. Atentatorja je prijel policija in ga odvedla na polic. komisariat. Imenuje se Rosten Aveni, je 25 let star, albanski državljani, gojenec učiteljskega. Izjavil je, da zločina ni izvršil s premislekom, temveč se ga je v trenutku, ko je zagledal pred sabo albanskega diktatorja, polastila misel, da ga napade, ker se je spomnil muk, ki jih je povzročil Esad-paša njegovi domovini.

Vladna kriza v Italiji.

Giolittijevo ministrstvo bo po večini intervencionistično? — Angleži se boje Giolittijeve germanofilske politike.

Rim, 13. jun. Giolitti sestavi vlado po večini iz intervencionistov. Ministrstvo se ni sestavljeno, vendar Giolitti upa, da bo jutri lahko sestavo razglasil.

Beograd, 13. jun. Ko je poverjena sestava novega italijanskega kabineta Giolittiju, se trudijo italijanski listi, da dokažejo, da se tiče sprememba v vladi samo notranje politike, dosedanja smer

v zunanji politiki pa ostane. Ker bodo v novem kabinetu tudi intervencionisti (Bonomi, Meda), trdijo, da je njihova prisotnost v kabinetu jamstvo za stabilnost zunanje politike. Socialisti obetajo, če pride Giolitti na vlado, da bodo predlagali, da se morajo pred sodišče postaviti vsi krivci, ki so povzročili vstop Italije v svetovno vojno. Medtem ko piše francoski tisk rezervirano o vladi Giolittija, pa izraža del angleškega časopisa odkrito bojazn, da bo vodil Giolitti germanofilsko politiko.

Zavezniki nam hočejo skriti vojno odškodnino?

Beograd, 13. jun. »Beogradska Štampa« poroča, da so zavezniki storili nove sklepe glede vojne odškodnine, ki jo ima nam plačati Nemčija. Najbrž so znižali odškodnino za našo gospodarsko obnovo. Ker je to za nas živlensko vprašanje, je ravnatelj »Beogradske Štampe« posredoval pri merodajnih mestih radi pojasnila, ki se dolguje javnosti. Dobil je odgovor: Vlada je poslala zaveznikom akt, v katerem poroča, da stoji na stališču, da je glede vprašanja sodelovanja pri vojni odškodnini v veljavi pismen sporazum, ki ga je sklenila Davidovičeva vlada z zavezniško reparacijsko komisijo. Ta akt je bil sprejet naznanje brez odgovora in pojasnila. S tem posebnim sporazumom so do gotove meje uzadovoljene naše pravične zahteve.

Kralj Peter v zdravilišču.

Beograd, 13. jun. Kralj Peter je odpotoval v Arangelovačko Banjo na zdravljenje.

Obsojen veleizdajnik.

Beograd, 13. jun. Včeraj se je tu vršila sodna obravnava proti dljaku Nikoli Aleksiću, ki je obtožen zločina po § 87 srb. kaz. zak. (veleizdaja). Aleksić je, plačan od Italije, delal na to, da pripade Dalmacija Italiji. Spisal je o tem brošuro in govoril tudi na nekem shodu, kjer je končal govor s klicem: »Živeča italijanska Dalmacija!« Sodeloval je tudi pri listu »Idea Nazionale«. Denunciral je italijanskim oblastim tovariše, ki so morali vsi zapustiti Rim, samo on je ostal tam še dalje. Sodišče je Aleksića spoznalo krivim in ga obsodilo na 5 let temnice.

Valuta, draginja in drugo.

(Iz govora finančnega ministra Kosta Štojanoviča v Demokratskem klubu dne 8. junija.)

Vprašanje draginje je vprašanje, na katero vplivajo mnoga druga sporedna vprašanja. Vprašanje valute je zelo komplicirana stvar. Valuta in draginja sta med seboj v direktni zvezi. Čim slabša je valuta, tem večja je draginja. In nasprotno, čim večja je draginja, tem slabša je valuta. Med temi dvema vprašanji moramo iskati rešitve v tej smeri, da ugodna rešitev enega vprašanja upliva na ugodno rešitev drugega. Če pa s kakimikoli administrativnimi koraki vplivamo, da je naša valuta nezdrava, ne more nihče v naši državi ozdraviti draginskih razmer. Enkrat ozdravljena valuta pa ne bo več padla. Z zdravo valuto pa se rešujejo tudi finančne nepravilnosti in narodno blagostanje.

Po zemljepisnih pogojih in po razmerah v posameznih delih naše države govori vse za to, da mora biti naša valuta dobra in da se je ne sme skušati upropaščati z administrativnimi koraki, kakoršen je ustanovitev središnje zadruge za izvoz. Nihče se ne protivi ustvarjanju bogastva, a bogastvo se ne sme ustvarjati na račun producenta. Gospoda, ki so ustanovili to banko, nočejo prebranjevati pasivnih krajev, ampak imajo le eno idejo: zaprtje mej. Monopolizirati hočejo izvoz brez upravičenih motivov. Iz tega položaja treba najti izhod, da rešimo interese države in interese narodnega blagostanja.

Moje trdno prepričanje je, da je francoski frank in da so druge tuje valute padle samo zato, ker so borzjanci vedeli za moje mišljenje o svobodnem izvozu. V trenutku, ko zabranimo svobodni izvoz, se prične dvigati francoski frank in padati dinar, to pa pomeni velkanskno diferenco v naših financah. Lah-

ko vam pride kakšenkoli finančni minister, toda z dohodki naroda, ki je s ceno svojega blaga plačal nepremišljeno podjetje, ne bo mogla plačati država, kar mora plačati, in imeli bomo deficit v proračunu. Danes bidžetiramo z bidžetom brez dohodkov. Tako bidžetiranje more trajati dva, tri mesece, nekega dne pa bo prišla Narodna banka in bo rekla: ni več denarja, mi živimo na kredit. In stali bomo pred težkim vprašanjem in ilacije bankovcev brez kakršnekoli potrebe, stali bomo pred vprašanjem nezplačanih uradniških plač. Vse to zlo, ki je posledica položaja, ustvarja nezadovoljstvo, pobuno in komunizem. In vsakolake ideje bodo našle tla in pogoje v teh nevoljah države in kdo ve, do česa bodo privedle našo državo. Zato prosim tovariše, da vztrajajo na tem in očuvajo narod pred nesrečo ustvarjanja te banke (središnje zadruge). Kot minister financ sem bil prepričan, da moremo priti do ravnotežja v bidžetu in do zdrave valute. Vidimo, da se v Nemčiji, Franciji in drugod znatno jači produkcija. Valuta se popravlja tudi v Bulgariji in drugih državah. Danes je neumnost govoriti o tem, da je bila Rusija žitnica sveta, ker je njen izvoz znašal 6 milijard kakor izvoz Avstrije. Tem manj bo Rusija igrala ulogo v izvozu žita sedaj, ker je ustvarjena Poljska, ki je vse posejala, v poštve pa pridejo tudi Češka, Besarabija, Rumunija, Argentini in vsled tega Rusija ne more priti v poštev kot važen činitelj v izvozu.

Vztrajam pri tem, da država ne sme biti ne trgovec ne industrijalec ne obrtnik ne delavec; država ima nalogo, da bedi nad celokupnim blagostanjem naroda, brigati se mora in paziti, da se izboljšajo splošni pogoji dela in proizvodnje in obče blagostanje naroda bo večje.

Celo monopoli so se izkazali kot nedobičkanosni; imamo monopole, pri katerih izgubivamo. So države brez mono-

poli tobaka, papirja, alkohola itd. Zakaž torej ustvarjati nekaj brez potrebe in razburjati javno mnenje? In če je razburjeno celotno javno mnenje države proti središnji zadruzi, ki se je ustanovila na škodo kmeta — producenta, samo da bo nekaj delničarjev zaslužilo milione, je gotovo, da so tu upravičeni razlogi. Poslovanje te banke je bilo od javnosti obsojeno, množe se protesti, iz cele države prihaja nešteto protestnih brzojav, ker že začetek njenega poslovanja kaže vse znake monopolnega podjetja.

Ne morem pristati na monopoliziranje izvoza z ustanovitvijo te banke, ker bi moral kot minister financ nositi odgovornost za padanje naše valute.

Obupni klic naših ljudi iz italijanskih ječ.

Pismo Setonu Watsonu.

Gospod! Redki, ki so slučajno ali s skrajno nevarnostjo za življenje zbežali iz italijanskih ječ, bi Vam mogli povedati, kakšne strahote, gotovo neverjetne v dobi, v kateri živimo, se gode nam reče, ki smo po nesreči padli v italijanske okove. Zdi se, da se dviga najbolj črni srednji vek s svojo najglobljo temo nad črne zidove, v katerih gnijemo samo zato, ker iz cele duše in iz celega srca ljubimo jezik svoje matere, svojo rodno grudo. Gnilemo v blatu, dihamo smrad, ležišča so nam stokrat slabša nego ona najbolj zapuščene živine. Tema nam jemlje vid, zmešani smo z najnižjimi, najbolj pokvarjenimi izmečki, ki jih zbira veliko mesto iz svojih najglobljih nižin. Italijanski razbojniki, ubijalci, roparji, perversni gadje — to je družba, v kateri smo prisiljeni se kretati. Poslušati moramo njihove ogabne razgovore, dihati vase njih smrad, prenašati njihove dotikljaje, ki nosijo v sebi klice najsramotnejših boleznih.

Enako naše žene in naša nedolžna dekleta, na katere jetničarji vpijejo, jih posiljuje, jim skrunijo čast in mladost.

Hranijo nas kot živino. Če se pritožimo, nas povedejo v gornja nadstropja in nas pretepajo do nezvesti. Če prostimo, naj nas zaslišijo, nas zopet pretepajo s puškami in sabljami.

Če se jim zahoče, da izmamijo iz nas kako pričevanje, nas tudi pretepajo, zgodi se celo, da nam podplate podžigajo s svečami. V groznih mukah moramo priznati, kar hočejo.

Veliko in strašno je naše trpljenje. Nimajo dokazov, da bi nas gnali pred sodišče, vendar pa nas drže tu mesece in mesece. Mučijo nas in ubijajo. Onim pa, ki jih dohiti naravna smrt, je ona istotako strašna, naravnost obupna.

Gospod!

Vi ste sin velikega, svobodnega, plemenitega naroda, ki je na usta neumrlega Gladstona večkrat dvignil svoj glas za svobodo tlačenih. To ste — blagoslovi Vas za to Bog! — storili večkrat tudi Vi sami v našo korist. Gospod in veliki zagovornik naš! Čujte tudi naš obupni klic! Storite, kar morete za našo rešitev! Naj prenehajo končno naše neznosne muke. Osvobodite nas iz tega pekla, kamor nas je privedla žarka ljubezen do domovine in do rodnihi bratov. V nadi, da nas ne zapustite, se Vam vnaprej zahvaljujemo

jugoslovanski sužnji, ki umiramo v ječah Trsta in drugih italijanskih ječah.

Politične vesti.

Ministrski svet je v seji 10. tm. razpravljal o volilnem redu za ustavotvorno skupščino. Volilni red je bil v glavnih točkah sprejet. Glede kancelarpara se je sklenilo, naj o njem svobodno sklepa narodno predstavništvo. Ta paragraf 95 pravi, da sodniki, duhovniki in splošni uradniki ne smejo pri izvrševanju službene dolžnosti vršiti strankarsko-politične agitacije v prilogi kakih političnih strank ali politični osebi. Tudi se kaj takega ne sme goditi v javnih uradih ali

cerkvah. Za prestopke te določbe je določena kazen zapore od dveh mesecev do dveh let.

V seji Narodnega predstavništva 11. tm., ki je bila le kratka, so se obravnavale malo važne zadeve. Za dnevni red sobotne seje je bila določena razprava o volilnem redu.

Narodno predstavništvo je v svoji 98. seji dne 12. tm. pričelo razpravo o volilnem zakonu, kateri je predložil odsek. Razpravo je uvedel minister Protič z željo, naj se razpravlja vestno in točno. Opozarja posebno na točko, da ustavotvorna skupščina ne bo sklenila samo ustave, ampak tudi nekatere druge, zlasti finančne zakone. Dalje na točko, da tuji, ki živijo v naši državi in imajo po mirovni pogodbi opcijsko pravico za druge države, ne dobe volilne pravice. Mirovna pogodba nas je sicer prisilila, da moramo te ljudi trpeti v svoji državi, ne bilo bi pa pravilno, da bi jim pustili sodločevati pri volitvah, pozneje pa bi se izrekli za državljanstvo kake tuje države. V imenu republikanske stranke je Jaša Prodanovič kritiziral volilni red, priznal pa tudi njegove dobre strani, predvsem splošno pravo glasovanja. Ne strinja se z določbo o poslancih, ki morajo imeti akademsko izobrazbo. Zavzema se za žensko volilno pravico. Socialisti Korač tudi zahteva žensko volilno pravico. Kritizira sestavo volilnih okrožij, ki so ponekod premajhna, drugod prevelika. Predlaga tudi volilno pravico za one državljane, ki imajo opcijsko pravico. Demokar dr. Paleček, bivši hrvatski ban, zagovarja volilni red. Glede ženske volilne pravice izjavlja, da so v principu tudi demokratije za žensko volilno pravico, da je pa danes še mnogo razlogov, ki govorijo proti njeni uvedbi. Glede kancelarpara izjavlja, da ni naperjen proti katoliški cerkvi kot taki, ker se tiče tudi vseh drugih veroizpovedi in pa tudi vseh uradnikov. Meni, da bi katoliški cerkvi napravili le veliko uslugo, če glasujejo za ta paragraf. Nadaljevanje razprave je blo včeraj 14. tm.

Rovanje proti koalaciji. Iz Beograda prihajajo dan za dnem glasovi, da skušajo Protič in njegovi zavezniki z zakulisnimi spletkami ogroziti obstoj koncentracijskega kabineta. Vse njihovo postopanje v vprašanjih izvoza, agrarne reforme itd. gre na to, da razbijejo koncentracijo. V parlamentarnih krogih pričakujejo v kratkem izbruh nove krize.

Razbita pogajanja med komunisti in zmernimi socialisti. Ljubljansko glasilo slovenskih komunistov »Rudeči Prapor«, ki je prišel izhajati dvakrat v tednu, proglašja, da so se prekinila vsa pogajanja komunistične stranke z izvrševalnim odborom jugoslov. soc. demokratske stranke, ker je ta pogazil sporazum, ki je bil sklenjen 13. aprila v Ljubljani. Razpor toraj ni poravnani. Kakor poročajo iz Ljubljane, bodo trenutno komunisti pridobili večino delavstva na svojo stran.

Kakšne namene imajo Lah? »Slov. Narod« poroča iz dobro informiranih pariških krogov, da nameravajo italijanski delegati za slučaj, da bi glasovanje v pusu A na Koroškem izpadlo neugodno za Jugoslavijo, zahtevati za Italijo ves gorenski trikot z Bohinjem, Bledom, Jesenicami in Bohinjsko jezeznico. Apetit pa tak! Bojimo se le, da bo Lahom viselo grozdje — nekoliko previsoko!

Velike vojaške demonstracije v Trstu so se vršile 11. tm. zvečer in pozno v noč. Uprli so se oddelki ardiških čet, ki so dobile povelje, odriniti v Albanijo. Na ulicah je prišlo do neprestanih spopadov in streljanja med uporniki in zvestimi četami. Ranjenih je bilo več vojakov, nekaj je mrtvih. Disciplina v laški armadi se obetno krha. Pa je tudi razumljivo; zakaj kako naj pojmi italijanski vojak, da je kaj izgubil v Albaniji in da ima tam, kjer je vse albansko, braniti kaj laškega?

Od Trsta do Valone. Nacionalistično italijansko časopisje z veseljem beleži vest o odstopu Nittija in prihodu Giolittija, ker — kakor pravi »Tribuna« — mora Italija predvsem svojo zunanjo politi-

ko urediti tako, da odgovarja interesom države. Niti jeva politika jih je spravila v nevarnost. Italijanska vlada — pravi »Tribuna« — in bodisi katerakoli, mora v prvi vrsti rešiti jadransko vprašanje tako, da bodo varovani interesi in aspiracije italijanske na vzhodni obali Jadrana. Mir, na kateri more Italija pristati, je: ohranjanje popolnega zemljepisnega in vojaškega edinstva od Trsta do Valone. — Morda še kaj, gospodje Lahi?

Giolitti — novi mož Italije. Iz Rima poročajo 11. tm., da je kralj poveril sestavo novega kabineta Giolittiju. Nacionalisti so mu obljubili podporo, ker je vzel v svoj program izvršenje londonškega pakta.

Avstrijska vlada odstopila. Dne 11. tm. je drž. kancelar dr. Renner predsedniku republike Seitzu podal ostavko celokupnega kabineta. Seitz je ostavko sprejel, naprosil pa vlado, naj vodi posle še dalje do sestave nove vlade. — Dr. Renner je to obljubil. Vzroke ostavke smo pojasnili že v zadnji številki. Leže v nasprotju s kršč. soc. stranko, s katero so tvorili soc. demokracije dozda koalicijsko vlado.

Štajerska deželna vlada. Vsled ostavke osrednje dunajske vlade in vsled krvavih dogodkov v Gradcu so soc. demokratični člani graške deželne vlade ter graški župan Muchitsch, odložili svoja mesta.

Tirolci delajo svojo armado. Namestnik deželnega glavarja na Tirolskem, krščanski socialist dr. Steidle, organizira na Tirolskem — brez vse šale! — posebno armado, takozvano »Heimatswehr«, preskrbljeno z vsem potrebnim orožjem in seveda tudi strelivom. — Zanimivo! — Tirolska država v državi! — Na Dunaju so mnenja, da gre za oboroževanje avstrijskih monarhistov pod krinko teh »Heimatswehren«, ki bi v danem trenutku poskusili »pušč« proti republiki. — Seveda je ustanovitve te tirolske armade v jasnem nasprotju z določili mirovne pogodbe, ki prepoveduje formacijo vsakršnih čet izven 30.000 mož, ki jih sme šteti avstrijska »ljudska bramba«. Gotovo je torej, da bi pri takih poskusih tirolskih Hoferjev tudi ententa spregovorila kakšno besedico! Dejstvo samo na sebi pa je zopet znak, kakšna harmonika je avstrijska republika, kjer vsaka deželna hoče piskati na svojo žveglo.

Nemčija. Državni zbor se snide 24. tm.

Vladna kriza v Nemčiji traja naprej. Državni kancelar Müller je poslal vodstvu neodvisnih socialistov pismo, v katerem jih kot drugo najmočnejšo stranko bodočega državnega zbora pozivlje na sodelovanje v vladi. Neodvisni socialisti so ponudbo odklonili.

IZ KOROTANA.

Osebnost. Za okrožnega zdravnikarja za zdravstveno okrožje velikovško je imenovan dr. Karel Zakrajšek.

Celovška koča na Mačenski planini se je otvorila v nedeljo 13. tm.

Za mladinsko knjižnico v Dobrlivasi, ki so jo lani nemške tolpe uničile, je poslal poslanec Džamonja iz Mostara 4000 K, ki mu jih je dal na razpolago g. Paško Količ iz Dubrovnika.

MARIBORSKE NOVICE.

42 nemških društev je razpuščila vlada v Mariboru. Tudi je razpuščeno nemško društvo »Deutscher Kindergartenverein« v Marnberku, ker se namen društva ne sklada z interesi kraljevine SHS.

Ruski kružok v Mariboru, v kateri se je pričelkom tečaja prijavilo 40 slušateljev, je ob zaključku štel 10 članov; pri teh pa ima zanimivo lep uspeh. Tečaj se prihodnje leto nadaljuje in bo poseben tečaj za začetnike, poseben za one, ki nadaljujejo.

Mestne otroške vrtce z nemškim učnim jezikom namerava, kakor poroča »Marb. Ztg.«, opustiti s prihodnjim šolskim letom mariborska mestna občina.

Osebnost. Za provizornega primarija oddelka za notranje bolezni na javni bolnici v Mariboru je imenovan dr. Ferdo Kunej.

Cepljenje koz v Mariboru in sicer za vse dojenčke, rojene od 1. aprila 1919 do 31. marca 1920, se vrši: 15. jun. od 9. do 12. ure za novorojenčke francišk. župnije v prostorih deške ljudske šole I. v Šafovi ulici; dne 16. jun. od 9. do 12. ure za novorojenčke stolne in mestne ter protestantske župnije v prostorih mestnega fizikata v Stolni ulici; dne 17.

jun. od 9. do 12. ure za dojenčke sv. magdalenske župnije v prostorih deške ljudske šole na Ruški cesti. Pregledovanje po istem sporedu teden pozneje v istih prostorih.

Čudni elementi v jugoslovanski vojski. »Maribor, Delavec« poroča v št. z dne 11. tm.: »Proti koncu generalnega štrajka, ko so naši vojaki prihajali s Koroške, sta sedela v predmestni kavarni »Union« med drugimi tudi dva gospoda Slovence (eden izmed njih je znan odbornik NSS., drugi je bil njegov svak). Pri sosednji mizi je sedelo 5 do 6 volakov v ženski družbi. Ko sta Slovence pričela z natakarijo razgovor, so se podčastniki oglasili s prepovedjo: »Hier wird nicht windisch gesprochen!« Na ugovor presenečenih dveh slovenskih gostov, češ, da bi ravno naši jugoslovanski vojaki v tem oziru morali dati lep vzgled, nikar pa da bi ravno oni v jugoslovanskem Mariboru Slovence zabranjevali govoriti slovenski, so podčastniki zavrnili: »Wir haben zwar unserm König geschworen, bleiben aber deutsch und dulden nicht, dass hier windisch gesprochen wird!« Ta nastop je izzval pozornost, slovenska gosta sta zahtevala plačati, prišla je k mizi ga. lastnica (ali najemnica?) kavarne sama in slovenska gosta pogovarjala nemški, češ, ona ne more nič zato, v kavarno pridejo pač različni ljudje. Na ugovor slovenskih gostov, da ima vsak gost svojo pravico govoriti kakor hoče, in si Slovenec v Mariboru kaj takega ne more pustiti dopasti, so se vojaki dvignili in se s stolji in bajonetmi pripravili za očitno dejanski napad. Tej surovi sili in premoči sta se slovenska gosta morala umakniti in sta odšla. — Kaj neki poreče k temu dravska divizijska oblast v Ljubljani?!

Za rešilni avto prostovoljnega reševalnega oddelka v Mariboru se je zbralo 101.509 K 10 v.

PTUISKE NOVICE.

Poročil se je mestni tajnik v Ptuj g. Rudolf Maté z gđ. Marico Čerič, hčerko industrijalca v Framu. Mnogo sreče!

V Ptuj in okolici so uzmoviči še vedno prav pridno na delu. Iz mestnega skladišča so nedavno odnesli več vrec moke, iz skladišča nakupovalne in prodajalne zadruge za 20.000 K blaga, iz pisarne okr. zastopa zavitek za 800 K denarja, malo poprej uradniku okr. zastopa kolo itd. Upamo vendar, da bo varnostna oblast prišla na sled družbi dozorstnikov.

Roparski napad je bil 5. tm. na okr. cesti blizu Turniš izvršen na veleposestnika Ivana Vindiša z Brega, ki se je vračal iz Haloz. Napadli so ga trije breški pobalini, ga hoteli oslepiti in oropati. Vindiš je na eno oko oslepljen. Pravčasno je prihitelo na lice mesta orožništvo, ki je dva lopova, Ivana Vegana in Antona Tementa, prijelo ter preprečilo nadaljni pobjo. Tretji napadalec je zbežal.

Koncert na Vidov dan, dne 28. jun. priredi Pevsko društvo v Ptuj.

Cvetlični dan v prid vojnim invalidom, vdovam in sirotam dne 6. tm. je nesel 781 K čistega.

CELJSKE NOVICE.

Celjska podružnica Jugoslovanske Matice se ustanovi v soboto 19. tm. ob pol 9. uri zvečer na zborovanju v veliki dvorani Narodnega doma. Celjski in okoliški Slovenci, pridite na zbor v velikem številu!

MESTNO GLEDALIŠČE. Danes, v torek, dne 15. tm. in v sredo, dne 16. tm. se vprizori zabavna in efektna Franc Molnarjeva komedija v treh dejanjih — »Vrag« z g. Skrbniškom v naslovni vlogi. Predprodaja vstopnic v trgovini Goričar & Leskovšek. — V soboto, dne 19. t. m. se ponovi tretjič I. Cankarjeva drama »Hlapci« kot delavska predstava. Pred pričetkom bo predaval o Cankarju pisatelj g. Fran Albrecht iz Ljubljane.

Mestno gledališče. Danes v torek 15. tm komedija »Vrag«, predstava v abonement; v sredo 16. tm. predstava izven abonementa po znižanih cenah.

Morilec Derganc — priznal? Kakor izvemo, ja te dni Walter Derganz po dolgem trdovratnem tajanju priznal svoje dejanje. Ali bo slučaj razpisan še za tekoče porotno zasedanje, še ni znano.

Medicinska slavnost v Celju dne 13. tm. Od celjskega narodnega ženstva okusno okrašene prostore hotela Union je ob priliki te prireditve obiskalo toliko občinstva, da so bile velika in mala dvorana ter galerija skoro čisto polne. Znak, da uživa akademska omladina naklonjenost našega naroda, ker gostje so bili ne le iz Celja, ampak tudi od zunaj od blizu in daleč. Iz Zagreba je prišlo nad 100 hrvatskih gostov — medicincev in medicink. V ljubkih šotgrah, ki jih je, kakor vedno ob takih prilikah, z vso ljubeznijo oskrbovalo naše narodno ženstvo, in v plesni dvorani — tu ob prijetnih zvokih ljubljanske vojaške godbe! — je bilo živahno vrvenje. Prepričani smo, da bo tudi gmojni uspeh prireditve, namenjen medicinskemu fondu zdravstvenega okrožja za Slovenijo, in lepem skladu z idilično lepo prireditvijo, omladini v zadovoljenje, nam v ponos, narodu v korist!

Na državni realni gimnaziji v Celju bo vpisovanje v I. razred dne 1. julija 1920 od 8.—9. ure dopoldne na podlagi ljudskošolskega obiskovalnega spričevala in krstnega lista. Neposredno po vpisovanju se vrši vzprejemni izpit (iz verouka, slovenščine in računstva). — Ravnateljstvo.

Poročil se je g. dr. Ivan Rajšp, primarij tukajšnje javne bolnišnice z gđ. Mijo Nicoladoni. Iskrene častitke!

Prostovoljno gasilno društvo v Gaberju priredi dne 4. julija 1920 veliko ljudsko veselico s tombolo na vrtu gosp. Wobnerja v Spod. Hudinji. Začetek ob 3. uri popoldne. Vstopnina 5 kron za osebo. Opozorjamo vse rodoljube na to prireditev, posebno pa narodna društva, da se na to ozirajo. Dobitki k tomboli so bogati, in tudi druge nepriljubljene zabave bo mnogo.

Obrtni sestanek je v sredo, dne 16. junija pri Podražju na Bregu. Na sestanku predavanje o bolniškem zavarovanju.

Predznost. Prejeli smo: V nedeljo je v tukajšnji glavni trafiki mogel dobiti vsakdo po 5 egiptovskih cigaret, če je kupil obenem izvod »Zillier Zeitung«. — Hočeš, nočeš je res vsak, naj bo meščan ali knež, raje vzel še časopis, samo da je prišel do cigarete. Če si tukajšnji nemški listič s tako umazanostjo hoče na noge pomagati, mu želimo vso srečo. Rado vedni smo pa, ali ve g. Pinžger za to nesramno izživanje svoje prodajalke.

Čebelarstva podružnica za Celje in okolico priredi v nedeljo, dne 20. junija ob 3. uri popoldne pri čebelnjaku gospoda Ravnikarja na Čretu pri Celju: svoj redni občni zbor z običajnim sporedom. Na mnogoštevilno udeležbo vabi odbor.

Jadranska banka, podružnica Celje, je otvorena in ima svoje prostore začasno v I. nadstr. hotela Evropa.

Vse pevce in člane »Olike« ponovno prosimo gotove udeležbe na izvanrednem občnem zboru dne 15. jun. 1920 ob 20. uri v učilnici »Glasbene Matice«.

Za Ciril-Metodove šole v zasedenem ozemlju so pri izletu drugega in tretjega slovenskega razreda dekl. mešč. šole v Celju deklice nabrale 150 K.

V pojasnilo. Koncert v Žalcu ni bil prirejen od pevškega društva »Olika«. G. Čenč je odložil mesto predsednika dne 7. tm., dne 8. tm. je pa izstopil iz društva. A. B.

Iz jugoslov. dem. stranke.

Občni zbor krajevne organizacije JDS se vrši v četrtek 17. junija ob 1/2 21. (1/2 9. uri zvečer) v mali dvorani Narodnega doma v Celju.

Dnevni red:

1. poročilo predsednika o pol. položaju;
2. poročilo tajnika;
3. poročilo blagajnika;
4. poročilo preglednikov;
5. volitev novega odbora;
6. volitev zaupnikov;
7. slučajnosti.

Občni zbor krajevne organizacije JDS v Rogatcu se je vršil v soboto 12. tm. Organizacija je minulo leto priredila lepo število sestankov ter en javni shod, ki je bil zelo številno obiskan. V narodnem oziru je organizacija veliko pripomogla k razbistrenju razmer v Rogatcu in okolici, posamezni njeni člani pa so v raznih kulturnih in drugih društvih z vneto vršili pozitivno delo. Urednik Spindler je kot odposlanec okrožne organizacije JDS podal nekaj sodobnih misli o strankinem programu in o političnem položaju. — Izvoljen je nov odbor pod predsedstvom dr. Fr. Rupnika. Storjen

je bil sklep, prirejati sestanke po sosednjih občinah izven Rogatca. — Izvoljen je tudi odsek, ki ima nalogo pripravljati tla za nastanitev slovenskih obrtnikov in trgovcev v trgu.

Izpred celjske porote.

Celje, 12. jun.

Martin Brezovšek, rojen 1. 1897 v Grižah, bivši inkasant okrajne bolniške blaginje v Celju, je v času od 10. dec. 1919 do 23. marca 1920 poneveril inkasirane zneske, skupno 10.686 K 25 v. Vsled krivdoreka porotnikov je bil obsojen na 18 mesecev težke ječe. Kot olajšalno je smatralo sodišče njegovo priznanje, malo plačo, s katero je v veliki draginji moral prehraniti tudi mater, posebej pa tujo nemarnost, t. j. nemarnost onih ljudi, ki so imeli dolžnost nadzorovati njegovo poslovanje, pa tega niso storili.

Celje, 14. jun.

Marija Drame, 28-letna posestniška hči v Klokočevniku pri Konjicah, je dne 24. marca 1919 med 6.—7. uro zjutraj porodila zdravo dete, ki so ga na naši zadušenega. Znakov nasilnega zadušnja ali zadavljenja zdravniki niso konstatirali, pač pa jo je obtožilo državno pravdnštvo, da je vsled malomarnosti pri porodu zakrivila smrt otroka, ki je, kakor je zdravniško dokazano, prišel živ na svet. Marija Drame je namreč nosečnost tudi nasproti materi in sestri tajila in je bila pri porodu čisto sama. Porotniki so obtoženko spoznali za krivo detomora, ki ga je zakrivila vsled malomarnosti; obsojena je na tri leta težke ječe. — Značilno za rodbino Drame je, da je 23. marca 1918 (torej baš leto dni pred detomorom, ki ga je zakrivila Marija Drame!) eden sin ustrelil očeta Drame, sedaj je pa cela rodbina obtožena tatvin.

DNEVNE NOVICE.

Kedaj bodo občinske volitve? Mariborska »Straža« ve poročati, da se bodo vršile občinske volitve v Sloveniji začetkom meseca septembra.

Kralj Peter obišče Ilidže. Kakor poročajo iz Sarajeva, je dal predsednik bosanske deželne vlade v hotelu Bosna v Ilidžah pri Sarajevu pripraviti tudi sobe za kralja Petra.

Češki legionarji — peš iz Trsta do Jugoslavije. Dne 12. tm. so se izkrcali v Trstu češki legionarji, vseh skupaj 4550. Ker tržaški železničarji odklanjajo transport oboroženega vojaštva, so se legionarji odločili, da nastopijo pešpot iz Trsta do Verda ali do Logatca z vsem orožjem in trenom. Dne 13. tm. so nastopili svoj pohod skozi slovenski zasedeni Kras. Bolniki, generalni štab in general Syrovoy so se odpeljali v ponedeljek iz Trsta v Ljubljano.

Redni občni zbor društva jugoslovanskih novinarjev v Ljubljani se vrši v soboto 3. jul.

Regent pride v Zagreb dne 23. jun. in ostane tam 3 dni. Dne 26. jun. pride v Ljubljano.

+ Ružena Kristanova. Umrla je 11. tm. po dolgotrajni bolezni v Ljubljani gospa Ružena Kristanova, soproga znane socialističnega voditelja Antona Kristana. Rodom Čehinja, je prišla pred 17 leti v Slovenijo in se je z vneto posvetila socialističnemu gibanju. Tudi je prevedla več povesti in novel iz slovenščine v češčino.

Vojvoda Mišič, ki se je zdravil v pariskem sanatoriju, se je vrnil iz Pariza v Beograd, kjer se bo v sanatoriju »Vračar« še dalje zdravil.

Padanje cen — navzgor? »Jugoslavija« poroča, da je bilo v Ljubljani še pred kratkim dobiti 1 kg krompirja po 90 vin., dne 12. tm. pa je bil na trgu že po 3 do 4 K.

Sodnije v Gorici in — slovenščina. Slovenščina je sicer še v veljavi, a odstranili so že vse slovenske napise. Vodja Slovence Rutarja so Lahi odstavili in ga nadomestili z Italijanom Cechetom, ki sicer zna slovensko. Vendar je upravičen sum, da bodo sčasoma spravili slovenščino ob vso veljavo.

Ljubljanska vlada, kje si? »Slov. Narod« poroča, da je vlada pravico prodajanja tujih denarjev dala ljubljanski »Verkehrsbanki«. Baje ji je tudi dovolila, naročiti si dva nova nemška židovska uradnika. Slava!

Občni zbor »Hrvatske Matice« se vrši 29. tm. v Zagrebu.

Samo dva lista izhajata danes v sovjetski Rusiji in sicer boljševiška, »Izvestija« in »Pravda«. Vse drugo časopisje je boljševiška vlada zatrla. Gotovo naj-

bolj komorno, tako so se boljševiki vsaj iznebili vsakere kritike.

Radgono izpraznjujemo. Kakor poroča »Murska Straža«, zapuščamo te dni tiho in mirno Radgono, ker je senžermenska pogodba, v smislu katere moramo Radgono izprazniti, stopila te dni v veljavo.

Mestno občino ljubljansko bosta na vsesokolskem zletu v Pragi zastopala podžupan dr. Karel Triller in magistr. svetnik Janko Bleiweis-Trsteniški.

Zagovora Stjepice Radića ni prevzel — kakor izjavlja v zagrebških listih — odvetnik dr. Hinkovič.

Nekolegijalnost italijanskih advokatov. Kakor poročajo iz Trsta, je tamonja odvetniška zbornica iz imenika odvetnikov črtala jugoslovanske odvetnike in narodne poslance dr. Otokarja Rybara, dr. Iv. M. Čoka, dr. Iv. Pošćića, dr. Trinašića in bana dr. M. Luginjo.

DOPISI.

Petrovčeh. Kakor nas je s strahom in studom navdala novica o zavratnem umoru in orepanju srbskega lesnega trgovca Vasilija Jovanovića po celjskem renegatu Walter Derganzu, tako nemilo nas je tudi vznemirilo poročilo o umoru v »Novi Dobi«, kjer je z velikimi črkami naslovljeno: »Roparski umor v Petrovčah«. Zdi se, kakor bi se bil zločin zgodil v vedno prijaznih in miroljubnih Petrovčah in ne, kakor je istina, daleč zunaj v samotni in zapuščeni opekarni. In nikdo izmed miroljubnih in gostoljubnih Petrovčanov, ampak pritepeni renegat iz Celja si je ravno v okvirju naše mirne občine zbral prostor za svoj bratomorni in roparski zločin. To bodi v pomirjenju domačinov in pojasnilo drugim!

Gornji Grad. V št. 61 »Straže« si je nekdo privoščil našo krajevno organizacijo JDS, v kateri se je po mnenju dopisnika zbrala pisana družba vsakovrstnih političnih mnenj. Dopis je tako neumen, da smo se izbruhu onemogle jeze in strastne nevoščljivosti od srca smejali. Ker dopisnik našega programa, ki družji somišljenike, ne more pobijati, kliče politično oblast čisto po stari avstrijski metodi na pomoč, češ naj prepove strankino naročevanje raznega blaga. Dopisnik je pozabil še omeniti, da so hinavski kmetski zvezarji našo stranko denuncirali pri politični ekspozituri v Mozirju, a brez uspeha. Na svidenje pri volitvah!

Iz Šaleške doline. (Gemeinde Wöls, ali spiš?) Dne 12. tm., 19. mesec Jugoslavije, sem šel peš od Ponikve v Velenje. V sredi pota se vsedem in zaspim. Sanjalo se mi je o Nem. Avstriji, nakar sem se prebudil in naenkrat zagledal pred seboj tablo z napisom: Kautsche—Wöls, Gemeinde Wöls, Bezirksgericht Schönstein, pol. Bez. Windischgraz. Ker sem mislil, da sem v Nem. Avstriji, vprašam mimoidočega moža, kje sem; on mi odgovori, da sem v Velenju, v Sloveniji, v Jugoslaviji. Nisem vedel, ali mi naj verjamem ali ne. — Opazovalec.

Slov. Bistrica. Na dopis pod tem naslovom v št. 70 nam poroča mariborsko okr. glavarstvo, da sta se oba mlada Krautsdorferja vrnila domov s potnimi listi, izdanimi od našega zastopstva v Gradcu, ter da ni bila proti njima vložena nobena ovadba. — (Dobro! Prašamo pa gg. pri okr. glavarstvu, ali sploh kaj čitajo liste, v katerih se je ne samo enkrat trdilo, da sta se oba mladiča bojevala v Volkswehr proti nam? In če čitajo, ali so samo poskusili dognati, če je to resnica?)

Rog. Slatina. Kopališki gostje so pričeli prihajati v večjem številu in jih imamo že blizu 400. — V noči od 11. na 12. tm. so vlomili v delikatesnico gospe Simonišekove in ukradli blaga za 40.000 K. Orožniki so enega tatu že takoj drugi dan izsledili v osebi mladega fantiča Škrablovega iz Sečovega. Izročen je v zapore okrajne sodnije v Rogatcu.

Žetale. V Nadolah je pogorelo gospodarsko poslopje Franca Bedenika do tal z vsem živim in orodjem ter posodo vred. Zavarovan ni bil. Zažgali so otroci. Škoda je velika, posebno v današnji dragini.

Brežice. Dne 11. tm. krog 5. ure popoldne je prišla nad del našega okraja strašna nevihta s točo, ki je klestila blizu pol ure in napravila posebno hudo škodo v smeri od Kapel čez Pišce in Artiče. Zlasti del Artiča je popolnoma zabit. Škoda na polju in v vinogradih je ogromna.

Turistika in šport.

Dve nogometni tekmi v Celju. V nedeljo 13. tm. se je vršila nogometna tekma med mariborskim S. K. Herto in celjskim S. K. »Svoboda«. Končala je z zmago Herte v razmerju 4 : 1 (polčas 1 : 1). Tudi se je vršila tekma med Herto in celjskim Sportvereinom, ki je končala z rezultatom 3 : 3 (polčas 1 : 2).

Jugozahodno od Celovca leži v zelenju letovišče in občina Vetrinj, sedaj zadnja železniška postaja za Vrbsko jezero. Ta kraj se omenja že leta 1890 z imenom Vetrina. L. 1142 je ustanovil Šponheimer Bernard cistercijski samostan in ga podaril francoskim redovnikom iz samostana Villers d' Albaye. Jožef II. je odpravil l. 1789 samostan in ustanovil posvetno župnijo. Samostansko poslopje je preurejeno sedaj v tovarno za sukno, ki uživa dober sloves. Nekdanja samostanska cerkev ima veliko starih spomenikov v stranskih hodnikih, dragocenih slik, lepo gotško kapelo in lep v baročnem slogu izrezljan veliki oltar. Poleg cerkve je velik seučnat park, ki je občinstvu dostopen. V kraju je poštni in brzojavni urad. Od Vrbskega jezera je oddaljen Vetrinj 4 km. V kraju je tudi zdravnik. Od postaje v trg vozi po enkrat na dan avto, in sicer odide s postaje ob 11. uri 20 min. in pride v trg ob 11. uri 28 min. Iz Vetrinja vozi ob 5. uri 56 min. in pripelje na postajo ob 6. uri 2 min. — Izleti: na Letovišče Planino (Alpe) pol ure, tam je solidna restavracija, ki ima i sobe, prirejene za letoviščarje. Lep razgled na jezero in na Celovec; prijetna, gozdnata okolica. — K Majerniku ob jezeru tričetrt ure. — Na Žihpolje 1 uro. Z Žihpolj je lep razgled po Rožu. — Interesente naj zahtevajo pojasnil glede letovišč po slovenskem Koroškem od Tourist office, Borovlje.

TRGOVINA, OBRT IN NARODNO GOSPODARSTVO.

Izplačevanje ali podaljševanje kronskih 6% nih državnih bonov s pravico do premije, ki je bilo vsled brzojavne odredbe gospoda finančnega ministra začasno ustavljeno, se pri finančni deželni blagajni v Ljubljani zopet nadaljuje. Izplača se glavica in obresti v vsakem slučaju, premija pa samo tedaj, če je številka dotičnega bona vpisana v spisku, ki ga je prešla finančna deželna blagajna od generalne direktije državnih dolgov v Beogradu. V tem spisku pa so vpisani vsi oni boni, glede katerih je generalna direktija državnih dolgov od denarnega zavoda, kjer je bil bon prodan, prejela o tem precizno poročilo. Če to poročilo ni bilo predloženo ali pa ni bilo precizno, potem bon ni vpisan v spisek in se torej premija zanj zaenkrat ne izplača, marveč se prinositelju takega bona izplača samo glavica in obresti, glede premije pa se mu izda od finančne deželne blagajne posebno potrdilo. Premija sama se mu bo izplačala še le tedaj, kadar bo po generalni direktiji državnih dolgov izvršeno primerjanje s knjigami dotičnega denarnega zavoda, ki je bon prodal in prolongiral ter potrdil, da je bil bon res kupljen v dobi od 15. maja do vstetega 15. junija 1919 l. Od bonov podaljšanih za dalnjih 6 mesecev se plačajo šestodstotne anticipativne obresti, torej obresti, kakršnih danes ne plača za naložen denar nobena banka in nobena hranilnica. Vrh tega je denar v državnih bonih absolutno varno naložen. Vsa natančnejša pojasnila se dobijo pri finančni deželni blagajni v Ljubljani, ki bo šla strankam v vsakem oziru na roke. Če kedo bona ne more ali ne mara prolongirati, naj ga proda takemu, ki bi ga rad prolongiral in pomagano bo obema. Lastnik dobi svoj denar, obresti in event. premijo, kupec pa bon, katerega bi drugače ne mogel dobiti, ker država novih subskribentov ne sprejema.

Šumarsko udruženje SHS se je osnovalo v dneh 26. do 28. maja na zborovanju delegatov vseh dozdajnih gozdarskih društev kraljestva. Slovenijo so zastopali Lenarčič st., inž. Pahernik, inž. Rustja, inž. Šivic, inž. Urbas in inž. Ružič.

Na Koroškem je letos letina za črešnje tako nenavadno dobra, da ljudje ne vedo kam s tem sadjem. Ker je izvoz vsled razmer nemogoč, bi želeli in priporočali, da pokupijo pridelek domači kupci iz Jugoslavije. Črešnje dozorevajo in so ponekod že zrele,

vsled česar je treba hiteti. Cene so razmeroma nizke, kakovost jako dobra. Zlasti mnogo tega sadu je po občinah: Radiše, Hodiše, Medgorje, Otok. Pri tej priliki opozarjamo, da kažejo tudi druge sadne vrste jako dobro in prosimo tozadevne kupce že sedaj, da posvečajo kar največjo pozornost koroškemu sadju. Interesente bodo rade volje informirala in jim šla na roko predstojništva imenovanih občin.

Živnostenska banka v Pragi izkazuje za l. 1919 čistega dobička 20.937.434 K, dividenda znaša 9% (18 K) napram 7 1/2% v prejšnjem letu. Banka zviša glavnico od 200 na 300 mil. kron.

Carina na vino znižana. Službeno se poroča 11. jun. iz Beograda, da je min. svet v svoji seji 9. tm. sklenil, da se zniža carina za izvoz vina od 100 dinarjev na 5 dinarjev za hektoliter.

Klanje živine za dva dni v tednu prepovedano. Na predlog poljedelskega ministra dr. Jankovića je min. svet v Beogradu sklenil, da se v vsej Jugoslaviji prepove klanje živine dvakrat na teden; svrha odredbe je odgoja mlade živine.

Obilna žetev v Franciji se obeta vsled zelo ugodnega vremena. Po splošni sodbi bodo naželi žita 80 mil. stotov (lani 48 1/2 mil. st.). Ker potrebuje Francija letno krog 90 mil. stotov, bo za prihodnje prehranjevalno leto skoro neodvisna od uvoza tuje pšenice.

Češkoslovaška zaseže letošnji pridelek hmelja. »Narodni Listy« javljajo, da bo državna uprava zasegla ves letošnji pridelek hmelja na Češkoslovaškem, da zagotovi delež države na dobičku pri izvozu ter da zagotovi domačim pivovarjem potrebni hmelj.

Ravnanje z domačo pijačo. Pri sedanjih dragih vinu in domači pijači (petiot, jabolčnik itd.) veliko vrednost. Zato je treba, da ž njo pravilno ravnamo, tako, da se nam v poletnem času ne pokvari, ampak da obdrži svoj dober in svež okus celo poletje. Domači pijači, zlasti petiotu, manjka navadno dvojega, to je alkohola (moči) in kisline. Vsled tega je pokvarjenju še bolj izpostavljen kot vino. Če leži dolgo na drožeh, izgubi mnogo kisline, ker jo razkrajajo v drožeh navzoče glivice. V poletnem času pa na drožeh ali kaležu ležeča domača pijača kaj rada zavre. Če teče pijača iz velikega soda, potem se na njeni površini v sodu razvija mnogo kana (birs), ki razkrajajo alkohol in s tem pijačo slabi. Tem izkušnjam primerno moramo ravnati z domačo pijačo na sledeči način: Pri prvem pretakanju vina (pozimi) nalijemo domačo pijačo na vinske drože in jo ž njimi pomešamo. To ima namen, da izvleče iz vinskih drož dober vinski okus, zlasti pa vinsko kislino. — Mesec dni kasneje, ko so se drože v njej zopet polegile, pretočimo domačo pijačo v zažveplan sod. Nato pustimo pijačo pri miru in jo spomladi, najpozneje meseca maja, pretočimo v drugič, in sicer tako, da pride čim manj mogoče z zrakom v dotiko. Pri tem raztočimo pijačo v manjše sode, od katerih vse dobro zažveplamo, izvzemši onega, ki ga mislimo nastaviti in najpreje porabiti. Ostale sode zalivamo, da so vedno polni, dokler ne pridejo na vrsto za točenje. Če hranimo tako pijačo na hladnem, se nam ne more pokvariti, seveda, če je shranjena v dobrih, nepokvarjenih sodih. Sode, v katerih se je morda že enkrat taka pijača izpridila, ne smemo preje napolniti, dokler jih temeljito ne popravimo. — B. Skalicky v »Kmetovalcu«.

Prosveta.

Jugoslovanski pevci Zvezna tiskarna v Ljubljani izdaja zbirko najlepših slovenskih možkih zborov, v posameznih zvezkih, v prirčni žepni obliki. Vsak zvezek stane K 1 — 11 zvezkov K 10. — Dosedaj so v nji zastopani skladatelji Davorin Janke, Iv. pl. Zajc in Anton Hajdrih s svojimi vedno lepimi zbori. Mala Pesmarica je vsakemu jugoslovanskemu pevcu potrebna! Naročaita je v Zvezni Knjigarni, Marijin trg, Ljubljana.

Zadnja poročila.

Mi Čehoslovakom vole — oni nam sladkor.

Beograd, 13. jun. Min. svet je sklenil, da se dovoli češkoslovaški republiki izvoz 1000 volov iz naše države. Kot kompenzacijo dobimo iz Češkoslovaške 7 vagonov sladkorja. Če-

škoslovaška vlada je prosila za to z utemeljitvijo, da mora prehraniti množico gostov ob priliki vsesokolskega zleta.

Borzam prepovedano kupovanje deviz za inozemstvo.

Beograd, 13. jun. Minister za finance je izdal naredbo upravam borze v Zagrebu in Beogradu, naj prepovedo bankam nastopati kot kupovalke deviz za inozemstvo. Tako se hoče preprečiti špekulacija bank, ki hočejo držati visoki kurz tujih valut, da se ubije cena dinarja. Pogajanja z avstrijsko delegacijo v Beogradu.

Beograd, 13. jun. Z delegati avstrijske vlade je dosežen sporazum radi nove trgovinske pogodbe v glavnih potezah; vrše se dogovori glede predmetov izvoza in rekompencacije.

Karl habsburški ne pojde na Madžarsko.

Pariz, 13. jun. Iz Curiha poročajo: Vest, ki je došla švicarski brzojavni agenturi od tajništva bivšega avstrijskega cesarja Karla, ugotavlja: poročila dunajskih listov, da hoče Karl prositi za vezniške vlade, da bi se smel vrniti na Madžarsko, kjer bi živel kot zasebnik, ker v Švici radi pomanjkanja denarja ne more ostati, niso resnična.

Odstop dr. Rennerja in francosko časopisje.

Pariz, 13. jun. Časopisje spremlja vest o demisiji avstrijskega državnega kancelarja dr. Rennerja in drugih soc. dem. članov vlade deloma s komentarji; nekateri listi izjavljajo celo obžalovanje. »Humanité« priobčuje daljši članek o zgodovini in razvoju koalicije. Mnogo listov je prineslo sliko dr. Rennerja.

Vladna kriza v Nemčiji.

Berlin, 13. jun. Wolffov urad poroča: Državni kancelar Müller in poslanec Loewe sta oficijelno izjavila poslancu Heinzeju, da se večinska soc. dem. stranka ne more pridružiti vladni koaliciji, v kateri bi bila nemška ljudska stranka.

Višek draginje prekoračen?

Pariz, 13. jun. Listi javljajo, da smo prekoračili višek draginje in da se pojavlja padanje cen, posebej živil in snovin.

Rumunski izvoz žita.

Bukarešta, 13. jun. Rumunija bo letos lahko izvozila za 3 milijarde žita.

Seja izvršilnega sveta Zveze narodov — odgodena.

Pariz, 13. jun. Izvršilni svet Zveze narodov se v ponedeljek ne sestane, ampak se seje odgode na poznejše dobo, ker je italijanski zastopnik grof Siorza zaradi vladne krize odpotoval v Rim.

RAZNE VESTI.

Nameravan atentat na Trumbiča in Pašiča? Iz Splita poroča »Jugoslovanski list«, da so se 23. maja napotili 3 indiduiji iz Zadra v Pallanzo z namenom, da tam izvrše atentate na jugoslovanska delegata Trumbiča in Pašiča ter nekatere italijanske državnike. — Ker so med potjo izvedeli, da se sestanek ne bo vršil, so se 25. maja vrnili v Zader. — Vkljub temu, da se ve za njihov namen, se nemoteno sprehajajo po Zadru.

Roparski napad je bil izvršen 30. maja pop. na idrijsko pošto na povratku v Idrijo med Godovičem in Idrijo. Na vozu je bilo poleg postiljona še šest potnikov. Iz gozda je planilo nakrat sedem črnomazanih roparjev, oboroženih s puškami. Obkolili so poštni voz, ga obrnili v drugo smer in zapeljali s potniki vred v gozd, kjer so za nekimi skalovjem obstali, konje odpregli in pognali v gozd. Ker v železni blagajni, ki so jo razbili, niso ničesar našli, so pobrali celo pošto, ves čas pa držali puške naperjene v glave potnikov. Ko so natovorili pošto blago, so se v slovo lepo odkrili, napravili poklon in zbežali v gozd. — Isto noč se je izvršil roparski napad pri nekem posestniku v Črnem vrhu.

Velika eksplozija pri Temešvaru. V rudniku Aninskega se je v rovu Hungaria razletela iz neznanega vzroka zaloga dinamita, baš ko so delavci hoteli zapustiti rov. Učinek je bil strašen. Do sobote so odnesli 173 mrtičev. Pogrešajo jih še zelo veliko. Preiskava je uvedena.

Otroka ne mara oblačiti. Pred sodiščem v Portlandu se je vršila nedavno zanimiva sodnijska razprava. Gospa Alisa Penner je bila obtožena, da proti vsem pravilom higijene in dobre vzgoje tudi v najhujši zimi ne obleče svojega enoletnega sinčka. Sodišče jo je obsodilo na večjo kazen, proti kateri je vložila priziv. Zaslišani izvedenci so izjavili

